

Warszawa, 07-03-2022 r.

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Marcin Wiącek

WZF.7043.133.2021.TO

Pan

Mariusz Kamiński

**Minister Spraw Wewnętrznych
i Administracji**

via e-PUAP

Szanowny Panie Ministrze,

zwracają się do mnie policjanci, którzy po przywróceniu do służby nie byli w stanie jej kontynuować, ze względu na uchybienie 7-dniowemu terminowi zgłoszenia gotowości niezwłocznego podjęcia, od czasu uprawomocnienia się orzeczenia sądu administracyjnego uchylającego rozkaz o zwolnieniu ze służby, z powodu jego wadliwości [art. 42 ust. 1 – 2 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz.U. z 2021 r. poz. 1882 ze zm. dalej: ustawa o Policji)].

Zgodnie z treścią przytoczonych przepisów uchylenie decyzji o zwolnieniu ze służby w Policji z powodu jej wadliwości stanowi podstawę przywrócenia do służby na stanowisko równorzędne. Jeżeli zwolniony policjant w ciągu 7 dni od przywrócenia do służby nie zgłosi gotowości niezwłocznego jej podjęcia, stosunek służbowy ulega rozwiązaniu na podstawie art. 41 ust. 3 ustawy o Policji.

Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich
al. Solidarności 77
00-090 Warszawa

Tel. centr. (+48 22) 55 17 700
Infolinia obywatelska 800 676 676
biurorzecznika@brpo.gov.pl
bip.brpo.gov.pl

Jak wskazuje się w literaturze¹, w przepisie tym przyjęto domniemanie oraz fikcję prawną, polegającą na tym że policjant zna treść wyroku uchylającego decyzję o zwolnieniu ze służby oraz zna obowiązek zgłoszenia gotowości do podjęcia służby w terminie 7 dni. Zgłoszenie to powinno mieć formę osobistego stawiennictwa (stwierdzonego protokołem) albo złożenia pisma informującego o możliwości niezwłocznego przystąpienia do wykonywania obowiązków służbowych na ostatnio zajmowanym stanowisku. Bezskuteczny upływ tego terminu powoduje, że organ ma obowiązek traktowania bierności policjanta tak, jak gdyby wystąpił z pisemnym zgłoszeniem wystąpienia ze służby. Celem tej instytucji było zagwarantowanie policjantowi możliwości łatwego odstąpienia od zamiaru powrotu do służby, gdy od zaprzestania jej pełnienia upłynął już znaczny okres i osoba mogła ułożyć własne interesy (w tym zatrudnienie) poza formacją.

Orzecznictwo sądów administracyjnych skłania się do uznania, że przywrócenie do służby następuje z mocy prawa, z dniem uprawomocnienia się orzeczenia karnego czy administracyjnego (np. uchylającego rozkaz o zwolnieniu ze służby w Policji). Jak wynika z kierowanej do mnie korespondencji, policjant najczęściej nie jest w stanie określić daty prawomocności tego orzeczenia, zwłaszcza jeśli orzeczenie wydane jest na posiedzeniu niejawnym, a data prawomocności zależy od daty doręczenia orzeczenia z uzasadnieniem obu stronom (w tym – jako ostatniemu – organowi). Zarządzenie w przedmiocie stwierdzenia tej prawomocności zostaje w większości przypadków wydane przez organ/sąd kilka dni/tygodni/miesiący po jego faktycznym uprawomocnieniu się. W konsekwencji policjant może powziąć informację o uprawomocnieniu się orzeczenia, już po upływie 7 dni od daty tej prawomocności. Przykładowo należy wskazać na wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 14 lutego 2020 r. (sygn. akt I OSK 2349/19, LEX nr 2796167). W sprawie tej skarżąca nie była w stanie ustalić daty przywrócenia do służby i złożyła trzy deklaracje o gotowości do podjęcia służby: pismo z dnia 4 października 2017 r., pismo z dnia 29 maja 2018 r. oraz pismo z dnia 2 lipca 2018 r. Organ uznał jednak, że żadne z powyżej wymienionych pism nie wpłynęło w wymaganym prawem terminie tj. w dniach od

¹ W. Maciejko, A. Korcz-Maciejko „Postępowanie w sprawach osobowych w Policji”, wyd. Gaskor, Wrocław 2010 r. s. 340.

12 – 19 czerwca 2018 r. W wyroku tym NSA wskazał, że wcześniejsze, bądź późniejsze dokonanie wskazanej czynności nie wywoła zamierzonego przez osobę zainteresowaną kontynuowaniem stosunku służbowego skutku. Termin określony w tym przepisie jest terminem prekluzyjnym dla strony, a jego uchybienie powoduje, że czynność prawna przez nią podjęta po upływie tego terminu jest bezskuteczna. Niedopełnienie powyższego wymogu - niezależnie od przyczyn takiego stanu rzeczy - musi skutkować zwolnieniem policjanta ze służby na podstawie art. 41 ust. 3. Użycie w art. 42 ust. 2 ustawy o Policji zwrotu „stosunek służbowy ulega rozwiązaniu” oznacza, że zwolnienie funkcjonariusza ze służby na podstawie tego przepisu ma charakter obligatoryjny, a zatem nie zostało pozostawione uznaniu administracyjnemu.

Naturalnie mam świadomość, że samo poprawne zgłoszenie nie przesądza jeszcze o skutecznym podjęciu służby, gdyż wpływ na to ma wiele okoliczności (choćby wynikających z treści art. 25 ust. 1 ustawy o Policji), które mogły się ujawnić po zwolnieniu ze służby. Nie mniej jednak wydaje się, że bez uszczerbku dla interesu służby można by wydłużyć ten okres (np. do 30 dni), aby osoby zainteresowane kontynuowaniem służby w Policji miały realną możliwość wyrażenia swojej woli w tym zakresie.

W świetle powyższego na podstawie art. 16 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz.U. z 2020 r. poz. 627 ze zm.) zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o rozważenie możliwości podjęcia inicjatywy ustawodawczej, w celu wzmocnienia ochrony przywracanych do służby policjantów.

Z wyrazami szacunku,

Marcin Wiącek
Rzecznik Praw Obywatelskich
/-podpisano elektronicznie/